

Disseny projecte:

CLUB DE LECTURA FÀCIL

Biblioteca Joaquim Montoy

Bones Pràctiques de dinamització lectora amb Lectura Fàcil

DIRECTORA: Dolors Forcada Escarp

Alcarràs, 20 d'octubre de 2011

SUMARI

SUMARI	1
1. Presentació del projecte	2
2. La Vila d'Alcarràs i el seu entorn	2
3. Recorregut històric de la biblioteca	3
4. Situació actual de la biblioteca	3
5. Objectius	5
6. Pla d'actuació	5
6.1. Estudi de la població	6
6.1.2. <i>Segmentació de la població</i>	6
6.1.3. <i>Població d'Alcarràs en xifres</i>	7
6.2. Àrees d'actuació	9
6.3. Estratègies a seguir	10
7. Conclusions i valoracions	13
8. Annexs	16

1. Presentació del projecte

Aquest és un projecte engegat el setembre de 2009, que forma part del pla estratègic 2009/2012 de la Biblioteca Joaquim Montoy d'Alcarràs. L'any 2006 la biblioteca inaugura noves instal·lacions que li permeten entrar en una nova etapa on assoleix el paper de biblioteca híbrida implicada en el territori i la ciutadania, concepte inexistent fins al moment.

Després de diversos anys de funcionament i assolits els seus primers objectius la biblioteca es proposa com a nou repte apropar-se a la realitat pròpia del municipi, la immigració i els nous residents. En aquest projecte s'explica la realitat de la nostra població, la trajectòria i situació actual de la biblioteca, l'objectiu principal del projecte, el pla d'actuació i per últim les valoracions fetes per les diferents parts implicades sobre els dos anys que porta en funcionament el club de lectura fàcil i les conclusions pertinents. Esperem haver estructurat el projecte d'una forma clara i entenedora.

2. La vila d'Alcarràs i el seu entorn

La vila d'Alcarràs, està situada a la comarca del Segrià, a 8 quilometres de la ciutat de Lleida i es troba ben situada pel que fa a vies de comunicació.

És una població tradicionalment agrícola i ramadera. Anualment a Alcarràs es produeixen més de 100 milions de quilos de fruita, una producció en què destaquen el préssec i la nectarina. El sector agrari d'Alcarràs no ha deixat de treballar per adequar les seves explotacions a les millores tecnològiques i a les noves necessitats.

La ramaderia és l'altra font de negoci del municipi, especialitzada en el sector porcí i boví, encara que també hi ha granges d'aus, corders, guatlles, perdius i cavalls. Una bona part de la població viu d'aquest important i ancestral sector productiu, que es troba en fase de profunda renovació.

3. Recorregut històric de la Biblioteca

La biblioteca Joaquim Montoy obre les seves portes l'any 1968 en una sala d'un 60 m². Els anys passen, els temps canvien i les antigues instal·lacions es queden petites i obsoletes per satisfer les necessitats d'una població que ha anat creixent i desenvolupant-se.

L'any 1996 es projecta una nova biblioteca, en una altra ubicació. El 18 de març de 2006 s'inauguren les actuals instal·lacions, que formen part del Sistema de Lectura Pública de Catalunya, en un edifici singular de nova planta de 493 m².

4. Situació actual de la biblioteca

La Biblioteca es planteja des del primer moment oferir vies d'accés al coneixement, formació, informació i entreteniment a tothom sent referent cultural de la població.

Les finalitats i objectius que es pretenen assolir en aquesta nova obertura, van dirigits a situar la Biblioteca de la Vila com a referent cultural, on es portin a terme tot tipus d'activitats culturals: exposicions, cursos, tallers, visites guiades, clubs de lectura, etc, a més de ser un espai de formació i informació per a tota la població, intentant que aquesta s'impliqui i interactui en aquest nou concepte de biblioteca.

Després de 3 anys de funcionament i amb les valoracions realitzades en anys anteriors, l'any 2009 es pot afirmar que la biblioteca ha anat assolint els objectius i les finalitats que la biblioteca es va proposar al seu moment:

- Ser un punt d'informació local.
- Comptar amb una franja horària a l'abast de tothom.
- Disposar del personal necessari per portar a terme la gestió del nou centre.

- Donar suport a totes les associacions culturals de la vila oferint els mitjans de que disposa la biblioteca.
- Ser dinamitzadors culturals: exposicions, conferències, tertúlies, hora del conte, club de lectura, cursos, tallers, jornades.
- Realitzar formació sobres les noves tecnologies als diferents col·lectius d'usuaris de la biblioteca, adults, joves, infants.
- Restar oberta a totes les possibles demandes i iniciatives que es vulguin portar a terme per part dels col·lectius de la vila.
- Portar a terme sessions formatives sobre l'ús de la biblioteca, especialment per a les escoles i grups de qualsevol edat.
- Potenciar l'hàbit d'ús de les noves instal·lacions per part de tots els habitants de la vila, relacionant-ho amb un lloc de lleure, entreteniment i formació.
- Actualitzar i ampliar periòdicament el fons documental.
- Tenir en compte la opinió i demandes dels usuaris mitjançant la bústia de suggeriments i enquestes.
- Disposar d'un equip de professionals per cobrir les necessitats dels usuaris.
- Establir un pressupost anual diferenciable i gestionable per la biblioteca.

Les dades següents demostren l'assoliment i implantació dels reptes proposats:

La Biblioteca en xifres

<i>Dades estadístiques 2009</i>	
Nombre d'usuaris biblioteca	58.223 usuaris
Nombre d'usuaris de préstec	11.232 usuaris
Nombre de documents prestats	32.404 documents
Nombre de carnets realitzats	490 carnets
Nombre d'activitats realitzades	60 activitats
Nombre d'assistents activitats	3.731 assistents
Dies d'obertura	285 dies
<i>Equipament</i>	

Total superfície	493m
Punts de lectura	60 punts
Ordinadors d'ús públic	14 PCs
Metres de prestatgeria	428 m
<i>Fons documental</i>	
Llibres	12.523
Audiovisuals (cd, dvd, vídeos)	4.526
Diaris i revistes	97 subscripcions
<i>Recursos humans</i>	
Direcció	1
Tècnics auxiliars	1
Auxiliar administratiu	1

5. Objectius

És en aquest punt on **la biblioteca com a nou repte es proposa apropar la lectura a nous residents de la població i facilitar-los els mitjans necessaris per a l'aprenentatge de la llengua.** L'accés a la cultura, la literatura i la informació és un dret democràtic. És de vital importància que tots els ciutadans puguin estar informats sobre el que passa a la societat i sobretot al seu entorn més proper. El fet de llegir dóna a la pròpia persona confiança i augmenta l'autoestima al mateix temps que l'ajuda a prendre el control de la seva vida. A través de la lectura, la gent és capaç de compartir idees, pensaments i experiències, i de créixer com a éssers humans.

6. Pla d'actuació

Un dels eixos principals del pla és **la creació i adaptació d'activitats i seccions de la biblioteca orientades a englobar les múltiples cultures que conviuen a la vila.**

En els últims anys, Alcarràs s'ha convertit en una destinació per a les migracions procedents del països de l'Europa de l'Est, de l'Àfrica, Marroc, i Colòmbia, degut a l'oferta de feina existent en el sector agrícola i ramader i el poc grau d'especialització que aquest requereix, fet que ha comportat un augment de 36% de la població, el 25% provinent d'altres països.

Les actuacions proposades per tal d'assolir aquest objectiu són:

- **La creació d'un nou club de Lectura per a nouvinguts.**
- **La creació d'un racó especialitzat per aquest tipus de lectors "Lectura Fàcil".**
- **La creació d'un racó amb llibres amb les diferents llengües autòctones dels principals col·lectius de la vila.**
- **Servei especial de préstec d'obres de referència, principalment diccionaris i llibres de gramàtica.**

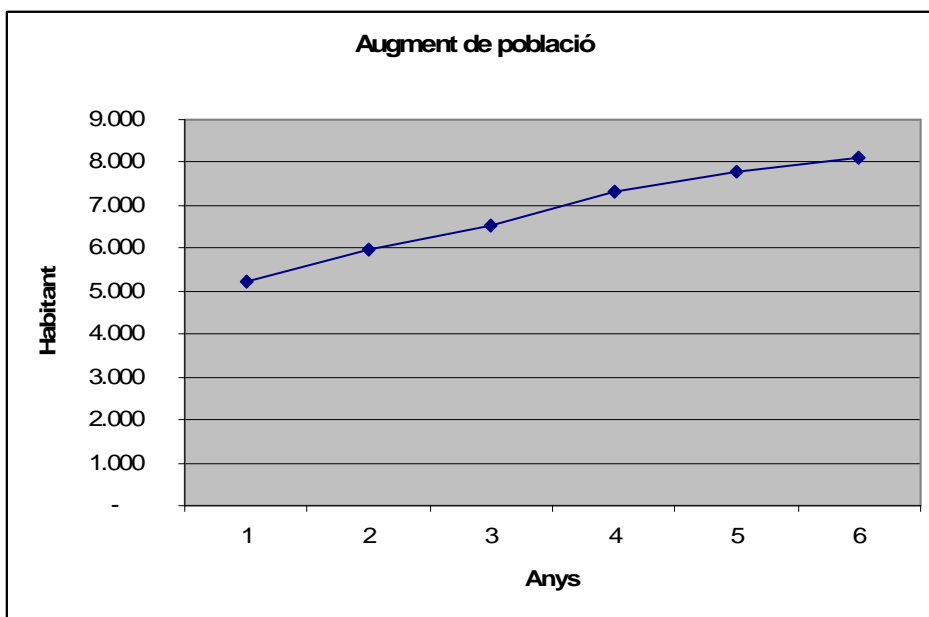
6.1. Estudi de la població

6.1.2 Segmentació de la població

Un punt bàsic són els usuaris i la seva tipologia. Per a conèixer els usuaris actuals (en el seu moment) i els possibles usuaris, es van utilitzar diferents fonts d'informació:

- El Padró municipal d'habitants: analitzant les dades dels últims 6 anys per saber l'augment de la població, la nacionalitat, edat, sexe, etc. per ajustar-nos al màxim a les necessitats d'aquests nous usuaris.
- L'experiència del personal bibliotecari que atén als usuaris i detecta quines necessitats poden tenir i quin és el seu comportament.
- La bústia de suggeriments on es recullen les dades i suggeriments, pel que fa a serveis i noves adquisicions, per part dels usuaris.

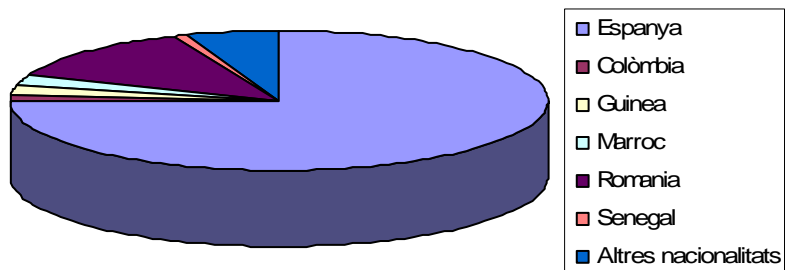
6.1.3. Població d'Alcarràs en xifres

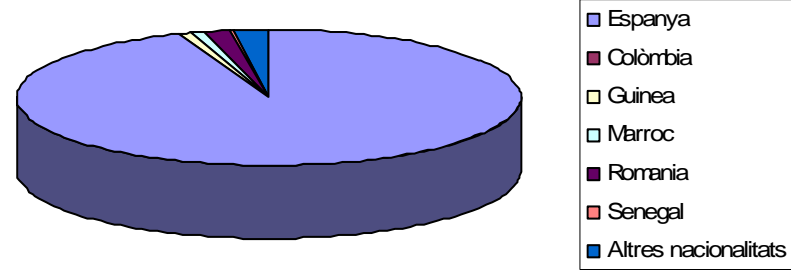
Total habitants	
2004	5.245
2005	5.958
2006	6.534
2007	7.309
2008	7.793
2009	8.101

Població	2009		2008		2007		2006		2005		2004	
Espanya	6.075	75,0%	5.947	76,3%	5.695	77,9%	5.398	82,6%	5.111	85,8%	4.934	94,1%
Colòmbia	124	1,5%	113	1,5%	92	1,3%	54	0,8%	32	0,5%	9	0,2%
Guinea	174	2,1%	157	2,0%	132	1,8%	129	2,0%	102	1,7%	45	0,9%
Marroc	185	2,3%	164	2,1%	126	1,7%	91	1,4%	66	1,1%	35	0,7%
Romania	1.032	12,7%	958	12,3%	871	11,9%	542	8,3%	399	6,7%	91	1,7%
Senegal	69	0,9%	54	0,7%	42	0,6%	47	0,7%	42	0,7%	20	0,4%
Altres nacionalitats	442	5,5%	400	5,1%	351	4,8%	273	4,2%	206	3,5%	111	2%
Total habitants	8.101	100%	7.793	100%	7.309	100%	6.534	100,0%	5.958	100%	5.245	100,0%

%Població 2009

%Població 2004

Amb les dades obtingudes i per adaptar-les a l'aplicació del pla es van segmentar els usuaris en,

- Vilatans autòctons.
- Nous vilatans de la població d'arreu de Catalunya.
- Nous vilatans de la població d'arreu d'Espanya.
- Nous vilatans de la població provinents de països de parla hispana.
- Vilatans estrangers arrelats (+2 anys de residència).
- Nous ciutadans estrangers.

En el primer i segons cas, coneixen els serveis d'una biblioteca pública i coneixen la llengua.

El tercer i quart cas, coneixen els serveis d'una biblioteca pública però probablement, són desconixedors d'una de les dues llengües cooficials, la llengua catalana.

En els dos últims casos, la gran majoria desconeixen els serveis d'una biblioteca, o almenys d'una biblioteca actual del s.XXI i tenen molt poc o gens coneixement de la llengua.

Per a una millora de qualitat de vida i una integració i normalització social d'aquests nous residents, els estaments públics i les organitzacions i associacions de la vila han de portar a terme polítiques i activitats adreçades a aquesta nova realitat.

6.2. Àrees d'actuació

Basant-nos amb la segmentació dels nostres usuaris i l'objectiu a aconseguir es van dissenyar 4 àrees d'actuació:

Serveis

- Donar a conèixer els serveis existents, en una pluralitat de llengües. Els diferents tríptics que s'utilitzen per donar a conèixer, la distribució, el fons, els serveis i el préstec es van traduir a l'anglès i francès, a més a més de la llengua catalana i castellana ja existent.

Activitats

- Portar a terme noves activitats adaptades a persones nouvingudes interessades a aprendre o millorar el català, com ara, la creació d'un **club de Lectura fàcil**.

Col·leccions

- Crear una nova secció, de "Lectura Fàcil" en català, llibres adaptats a persones que volen aprendre el català mitjançant la lectura.
- Augmentar el fons en llengua anglesa, francesa, àrab i japonesa, ja que els documents en aquestes llengües són els més mancats.

Difusió

- Portar a terme diferents actuacions per donar a conèixer els nous serveis, activitats i fons que la biblioteca ofereix a totes les persones nouvingudes com ara,
 1. La difusió de cartells i tríptics pels comerços i entitats de la vila, donant a conèixer els nous serveis i activitats.
 2. Posar-nos en contacte amb les diferents associacions culturals de col·lectius immigrants.
 3. Nova senyalització dins la biblioteca perquè siguin visibles les noves àrees i la informació disponible.
 4. Crear un nou espai dins del bloc de l'entitat destinat al grup de lectura fàcil, amb informació que pugui ser d'utilitat.

6.3. Estratègies a seguir

En els punts anteriors hem definit el què volem difondre, a qui (tipologia d'usuaris) i com. En el punt següent anem més enllà i especifiquem quina és l'estratègia que hem seguit, indicant els objectius que es volien assolir, els agents implicats, els destinataris, etc. amb la finalitat de concretar un pla de treball per després poder-ne realitzar una valoració adequada.

Campanya: *Club de Lectura Fàcil*

Objectiu: Fomentar la lectura i l'aprenentatge de la llengua entre les persones nouvingudes, amb l'objectiu de millorar la seva comunicació envers els altres ciutadans.

Responsable: Professora llicenciada en filologia catalana

Agents implicats: Personal de la biblioteca

Destinatari: Tots els usuaris que tinguin dificultats en la lectura i comprensió de la llengua catalana.

Beneficis: Atreure aquestes persones a la biblioteca i a la utilització del seus serveis.

Activitats específiques:

- Difusió de l'activitat
- Crear el grup de lectura
- Comanda a la central de préstec del lot de llibres utilitzat.
- Dissenyar un calendari de les trobades. El primer trimestre amb trobades setmanals, després s'espaiaran, sent quinzenals.
- Preparació i adaptació d'un espai a la biblioteca per a cada trobada.
- Creació d'una secció de "lectura fàcil" amb els llibres ja existents a la biblioteca.
- Destinar un 8% del pressupost quadrimestral per a noves adquisicions d'aquesta secció.
- Realitzar una selecció de noves adquisicions de lectura fàcil i amb llengua estrangera.
- Adaptació de material de referència per a préstec especial (diccionaris i llibres de gramàtica).
- Senyalitzar els llibres amb un distintiu especial d'aquesta secció.
- Creació de tríptics en diferents idiomes, dels serveis principals de la biblioteca.

Canals de difusió:

- La difusió de cartells i tríptics pels comerços i entitats de la vila, donant a conèixer el nou club de lectura.
- La difusió de tríptics a l'àrea d'informació, donant a conèixer el nou fons adquirit.

- Penjar la informació referent a l'activitat dins del bloc de la biblioteca.
- L'agenda cultural del nostre municipi, de periodicitat mensual.
- Contactar amb les diferents associacions culturals de col·lectius immigrants:
 1. ADAS, Associació de Dones Africanes del Segrià.
 2. AGAS, Associació de Guineans d'Alcarràs i Segrià.

Desenvolupament de l'activitat: Es tracta d'una trobada setmanal per llegir i comentar en grup el mateix llibre de lectura fàcil. La sessió esta guiada per una professora que també selecciona les lectures i desenvolupa activitats annexes.

Temporalització: Des de l'octubre de 2009 fins al maig de 2010, dimecres a les 19:30 hores, amb continuïtat anual si l'activitat prospera.

Dinàmica del club:

La dinàmica d'aquest club és la següent:

- En primer lloc establir un grup no superior a 15 persones.
- La coordinadora d'aquest club una vegada feta la valoració del nivell inicial de comprensió lectora en llengua catalana d'aquests alumnes estableix el seu calendari.
- La biblioteca dona suport en tot moment mitjançant el seu fons de llibres de "Lectura Fàcil" així com a les iniciatives que sorgeixen i ens proposa la persona responsable del club.

Dinàmica de les trobades:

SETMANALS:

- Trobada periòdica del grup.
- Salutacions i conversa distesa entre coordinador/a i alumnes.
- Recordatori última sessió
- Lectura en veu alta del llibre per part dels alumnes.
- Comentar dubtes

QUINZENALS:

- Trobada periòdica del grup.
- Salutacions i conversa distesa entre coordinador/a i alumnes.

- Comentari en grup de la lectura individual.
- Comentar dubtes.
- Lectura en veu alta del llibre
- Marcar el nombre de pàgines de lectura pel proper dia.

Pressupost estimat:

Impressió de cartells i tríptics: **elaboració i impressió pròpia**

Persona responsable: **Alumne en pràctiques de la UOC**

Adquisició del nou fons: **8% del pressupost quadrimestral**

Indicadors:

- Nombre d'inscrits al club.
- Nombres d'assistents a cada sessió.
- Augment de sol·licituds de carnets.
- Augment d'usuaris nous.
- Augment de préstec de documents de la secció "Lectura fàcil".
- Augment de préstec de documents de la secció d'Idiomes.
- Augment de consultes al taulell sobre el fons de la biblioteca.

7. Conclusions i valoracions

L'elaboració d'un projecte requereix un esforç considerable i també un temps molt valuós per part del personal que l'ha realitzat, però tot això queda en segon pla si els resultats que se n'extreuen valen la pena.

La biblioteca Joaquim Montoy per aquest període 2009/2012, va tenir present que en el seu Pla Estratègic un dels seus objectius seria adaptar-se a les necessitats de totes les tipologies d'usuaris, alguns d'ells amb mancances significatives pel que fa a la llengua donat que la nostra població té uns fluxos migratoris considerables. Els trets del nostre municipi, ja anomenats al principi d'aquest projecte, propicien que cada dia aquests usuaris siguin més nombrosos i és per aquests motius que s'ha buscat la manera per part de la biblioteca d'oferir un servei que pugui satisfer les seves mancances a nivell de socialització.

Però els objectius s'han de saber desenvolupar i és aquí on l'elaboració d'un projecte ens ha ajudat força alhora de poder apreciar els resultats obtinguts. Es necessita un període relativament llarg a partir del moment que una idea s'engega per saber la seva eficàcia. Després de 2 anys de funcionament i amb la realització i de les enquestes respectives a la finalització del curs 2009/2010 i 2010/2011, creiem que ja podem plasmar algunes de les valoracions de les parts implicades.

VALORACIONS FINALS DELS ALUMNES

Respecte a l'activitat en grup:

- S'han trobat còmodes amb el grup i l'espai
- S'han sentit ben acollits
- Han establert nous vincles d'amistat i comunicació amb la resta del grup.
- Han participat en altres actes que s'organitzen a la població.

Respecte a la llengua:

- Han seguit bé el ritme de lectura del grup.
- Han notat una evolució en el seu aprenentatge de la llengua catalana
- Han perdut la por a expressar-se en la llengua autòctona.
- Han canviat el seu hàbit de lectura.

VALORACIONS FINALS DE LA PROFESSORA

Respecte al grup:

- S'ha trobat còmode amb el grup i l'espai
- Ha notat una evolució en l'expressió i en la lectura de la llengua catalana.
- Ha gaudit d'una bona predisposició per part dels alumnes
- Esta satisfeta amb la feina feta

VALORACIONS FINALS DEL PERSONAL DE LA BIBLIOTECA

En les persones que participen en el Club de Lectura Fàcil hem percebut uns canvis significatius:

- Quant fan una consulta al taulell intenten expressar-se amb la llengua del territori.
- Tots ells tenen el carnet de biblioteca.
- Els llibres de “català fàcil” surten molt més en préstec.
- Molts d’ells participen en els diferents actes que la biblioteca organitza.
- Alguns d’ells també acompanyen els seus fills per familiaritzar-los en altres serveis que la nostra biblioteca pot oferir-los.
- Actualment tenim una llista d’espera per poder realitzar aquesta activitat el proper curs.

En les enquestes també hem pogut detectar accions de millora per portar a terme:

- Augment d’una a dues sessions setmanals
- Augment de places i grups
- Proposta d’augment d’hores de lectura en grup
- Proposta de parelles lingüístiques

Totes aquestes apreciacions ens permeten afirmar que darrera d’un objectiu ha d’haver un bona planificació per poder valorar si l’esforç i el temps esmerçat han valgut la pena.

Actualment, està previst iniciar el nou curs 2011/2012 però degut al nombre d’usuaris inscrits es contempla la possibilitat d’ampliar l’oferta amb un nou grup i així oferir diferents nivells d’aprenentatge.

Tot i així, presentem aquest projecte ja engegat des de l’any 2009 perquè en la situació de crisi actual es fa molt difícil que l’administració local pugui donar el suport econòmic suficient i creiem necessari sol·licitar més recolzament des d’altres àmbits i institucions.

8. Annexs

Annex 1. Entrevista inicial

ENTREVISTA

NOM

Dades Generals

1. Nacionalitat.

espanyola europea africana d'altres

2. Quins estudis tens ?

Primaris secundaris d'altres

3. Ets usuari habitual de la biblioteca ?

Si no

4. Utilitzes els serveis que t'ofereix la biblioteca ?

mai de vegades sempre

5. Estàs interessat en pertànyer al grup de lectura fàcil

?,..... Per què ?

.....

6. Has llegit algun llibre en català ?

Si no

Sobre coneixement de la llengua Catalana.

7. Coneixes la llengua catalana ?

◆ L'entens ? una mica bastant molt bé

- ◆ La parles ? una mica bastant molt bé
- ◆ La llegeixes ? una mica bastant molt bé
- ◆ L'escrius ? una mica bastant molt bé

8. Quan parles amb algú catalanoparlants , tu li parles en :

Català

Castellà

- 9. Creus que et costa llegir en català ?
- 10. Trobes el català molt diferent a la teva llengua ?
- 11. Has fet algun curs de llengua catalana ? quin ?

Ús de la llengua.

- 12. Parles el català quan et dirigeixes als llocs públic ?
mai de vegades sempre
- 13. i als centres comercials ?
mai de vegades sempre
- 14. i amb els companys ?
mai de vegades sempre

Cursos

- 15. Actualment fas algun curs de català ?
- 16. Has fet algun examen de català ?
Quin ?.....
on ?.....
- 17. Que t'agradaria aprendre en aquest grup ?

Annex 2. Qüestionari del llibre

Qüestionari del llibre

1. Fes un petit resum del llibre
2. T'ha agradat ?
3. Què és el que t'ha agradat més.
4. La lectura l'has trobat fàcil ?

una mica bastant molt

5. Has entès bé la psicopedagoga ?

una mica bastant molt

6. Ha contestat les vostres preguntes ? eren entenedores ?

una mica bastant molt

7. Tens alguna proposta de cara a la lectura del següent llibre?

.....

8. Has notat alguna millora en l'aprenentatge de la llengua ?

Club de lectura fácil

**Para personas con nivel muy básico de catalán y que deseen
mejorar la lengua mediante la lectura**

Dirigido a personas inmigrantes

**Para más información, diríjense a la Biblioteca,
y les informaremos. (plazas limitadas)**

Inicio: Octubre

GRATUÏTO !!!

Club de lectura fàcil

Adreçat a persones amb un nivell molt bàsic de català i que vulguin millorar la llengua gaudint de la lectura

Adreçat a persones novingudes

**Per a més informació, heu de passar per la Biblioteca,
i us informarem. (places limitades)**

Inici: Octubre

GRATUÏT !!!

Annex 5. Fotografies

Foto última sessió curs 2010- 2011

Entrega obsequis per la seva col·laboració en la "Nit literària", acte cultural de Sant Jordi d'Alcarràs

Foto sessió curs 2009-2010

Foto sessió curs 2009-2010